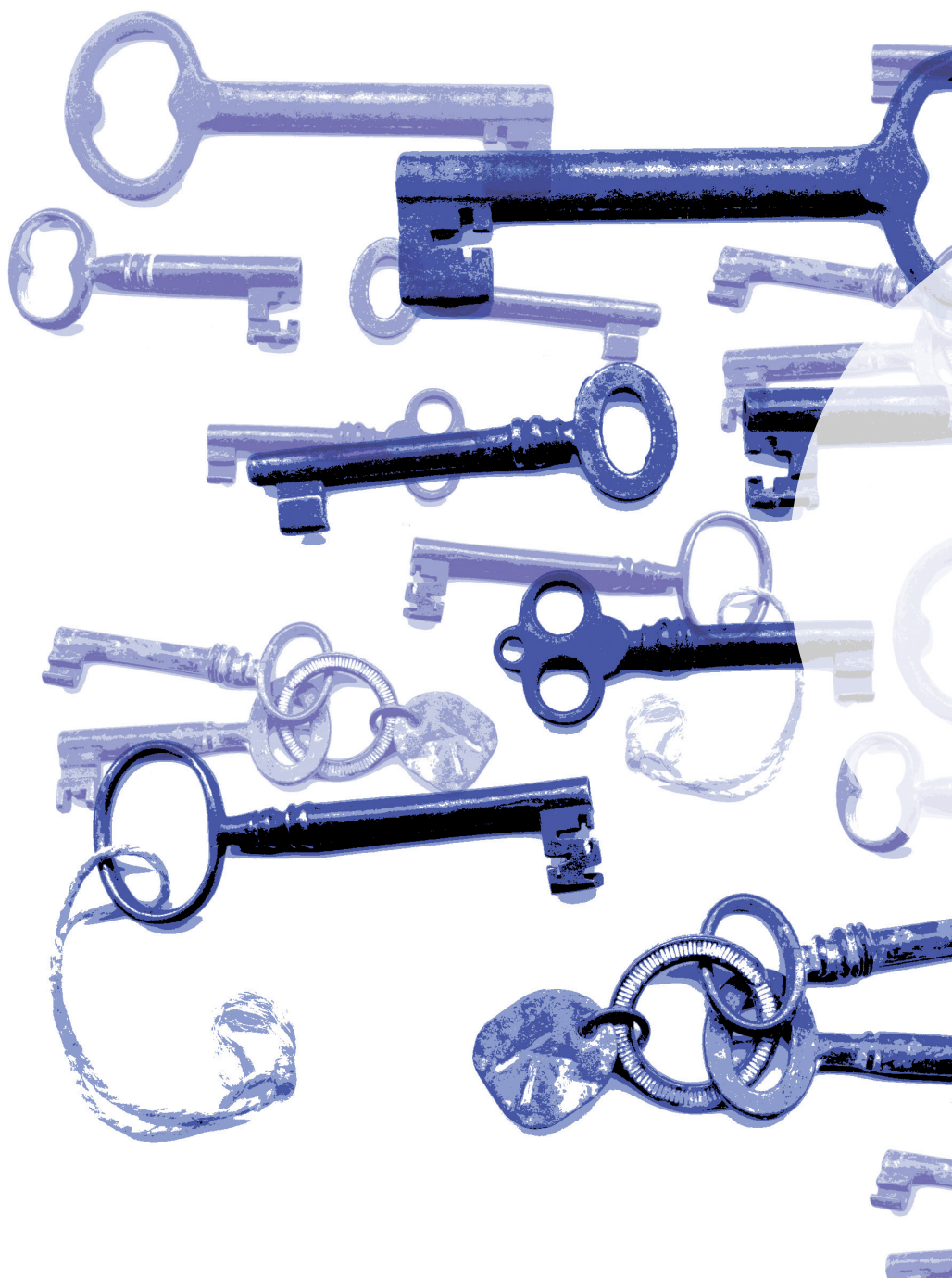




OPEN

Ontdekkend bijbellezen voor jongeren

DEEL 2
BIJBELBOEKEN



Bijbelboeken

OPEN

ONTDEKKEND BIJBELLEZEN VOOR JONGEREN

COLOFON

Auteurs:

Martijn Dreschler
Christian Harwig
Bram Hofland
Henk Kapitein
Henk Mijnders
Ingrid Plantinga

Redactie:

Henriëke Groenwold
Bram Hofland
Klaas Kapitein
Betsy Middag
Ellen Mosselaar

Vormgeving:

Theresia Koelewijn

Eindredactie:

Ingrid Plantinga

Filmscripts en acteurs:

Dorien Doorn
Marit de Jong
Daniël Kehanpour
Rik Zweers

Begeleiding filmcrew:

Wilke van der Molen

Opname en montage:

LPB (luisterpost|bralectah)

© 2016 Buijten & Schipperheijn *Motief*, Amsterdam
ISBN 978-90-5881-926-0

Met dank aan Viaa Hogeschool, AINZ Fashion Zwolle en stichting Dominicanenklooster voor het openstellen van hun gebouw als filmlocatie, en aan Sharon Poelman, Klaas Jager en Guido Hendrik voor het figureren in een filmpje.



praktijkcentrum
voor onderzoek en
dienstverlening
in de kerken

GELOVEN...
IN WERKELIJKHEID

hiibe
studie
bond
lezenlerenleven



Buijten & Schipperheijn *Motief*, Amsterdam

Ontdek de grote lijnen en de kleine verhalen in de Bijbel

OPEN is geen standaard bijbelstudieboek dat jou allerlei antwoorden geeft. Je wordt juist uitgedaagd om zelf de Bijbel te begrijpen en betekenis te geven in je dagelijks leven. De hoofdstukken en filmpjes laten bijbelboeken tot leven komen. Dus laat je inspireren om de diepte in te gaan en ga ontdekkend bijbellezen!

OPEN is geschreven voor jongerenkringen, maar is ook geschikt voor je eigen bijbelstudie. Je kunt de onderdelen voor groepen dan overslaan.

OPEN biedt naast een boek bij elk hoofdstuk een inspirerend filmpje waarin jongeren een moderne interpretatie geven van de bijbelboeken. Die filmpjes kun je vinden op www.ontdekkendbijbellezen.nl.

Hoe gebruik je OPEN?

Lees het hoofdstuk

Voordat je het hoofdstuk gaat bespreken, leest iedereen het thuis alvast door samen met het bijbelgedeelte dat erbij hoort. Dat werkt inspirerend voor jezelf (je kunt het alvast op je laten inwerken) en stimulerend voor het groeps gesprek (iedereen weet waar het over gaat zodat je snel to the point kunt komen).

Kies wat je wilt bespreken

In elk hoofdstuk wordt één bijbelboek vanuit verschillende invalshoeken belicht. Daarbij kan de gespreksleider of de groep kiezen welke onderdelen besproken worden en in welke volgorde. Niet alles uit een hoofdstuk hoeft dus gebruikt te worden. En je hoeft ook niet de volgorde van het hoofdstuk te volgen. Maak er een programma op maat van!

Dit kun je als gespreksleider vooraf doen of je vraagt de groep aan het begin van de bijeenkomst welke keuzes jullie willen maken.

Samen in gesprek

Gebruik het boek, je eigen Bijbel en de filmpjes op www.ontdekkendbijbellezen.nl. Lees, kijk, praat, bid, lach, discussieer, schrijf, word stil en laat je inspireren door de lijnen in de bijbelboeken. Ontdek wie God toen was en wat Hij deed. En heb het lef om dit naast je eigen leven te leggen.

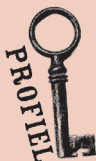


Invalshoeken in elk hoofdstuk

INLEIVING

Verhalende intro

Een levendig inblikje in wat men in de tijd van het bijbelboek meemaakte.



Een kennismaking met het bijbelboek en zijn ontstaan.



Een filmpje waarin jongeren een moderne interpretatie geven van een thema uit het bijbelboek.

INZICHT



Informatie over de tijd en cultuur waarin dit verhaal zich afspeelt.



Toelichting bij de bijbeltekst.



Uitleg van belangrijke woorden in de tekst.



Een leesopdracht om zelf inzicht te krijgen in bijbelse lijnen.

TOEPASSING

Thema

Een herkenbaar thema, gekoppeld aan het bijbelboek.

MEDIA TIP



Bijpassende filmpjes of interessante websites.



Een praktische tip om in je dagelijks leven mee aan de slag te gaan.

MEDITATIE

GEBEDS MOMENT



Een originele vorm om samen te bidden.

SLOW READING



Slow reading is het intensief lezen van een korte bijbeltekst. Meer uitleg vind je op de bladwijzer.



Een bijbellesrooster voor zeven dagen waarin vanuit het bijbelboek lijnen worden getrokken naar andere bijbelgedeelten. Bij elke dag staat een vraag om over na te denken. Je kunt dit leesrooster gebruiken bij je persoonlijke stille tijd in de week nadat je het hoofdstuk hebt besproken.



INHOUD

LEVITICUS

Gaan voor God 10

RECHTERS

De strijd om je hart 19

HOOGLIED

Het vuur van de liefde 27

HOSEA

Een onmogelijke liefde 36

JONA

Op de vlucht voor God 44

ESTER

De afwezige God 51

Het evangelie volgens MATTEÛS

Een nieuwe kijk 62

De brief van Paulus aan de GALATEN

Leven in vrijheid 71

De brief van Paulus aan de FILIPPENZEN

Blij missie 80

De eerste brief van PETRUS

Anders zijn 87

LEVITICUS

Gaan voor God

Leviticus 1 en 16

Op de grote feesten (die allemaal in het boek Leviticus worden beschreven) trokken veel Israëlieten naar de tempel in Jeruzalem. Dan zongen ze onderweg met elkaar psalmen, zoals 'Ik hef mijn ogen op naar de bergen' (Ps. 121). In de eerste hoofdstukken van het bijbelboek Leviticus wordt beschreven hoe de vieringen in de tempel eraan toe gingen. Niet een bijzonder spannend verhaal. Maar er gaat wel een andere wereld voor je open...

Het was de bedoeling dat je een stier meenam (Lev. 1: 3 en 5), een schaap, geit (Lev. 1: 10) of een duif (Lev. 1: 14). Die werden dan geslacht en op het altaar geofferd. De priesters waren dus voortdurend aan het slachten, bloed aan het opvangen en vlees aan het verbranden.

Toen de tempel door koning Salomo gebouwd was en voor het eerst in gebruik werd genomen, was er een groot feest waarbij 22.000 koeien en 120.000 schapen en geiten geofferd werden (1 Kon. 8). Er heeft toen zo'n 440.000 liter bloed van koeien en 600.000 liter bloed van schapen en geiten gevloeid. Bij elkaar ongeveer 1 miljoen liter bloed.

Natuurlijk werden er niet altijd zoveel offers tegelijk gebracht. Maar toch: eeuwenlang werden er in Jeruzalem dieren gedood, gevild, in stukken gesneden en verbrand. Dat was de eredienst voor de HEER. Wat zal het gestonken hebben in de tempel en wat moest er hard geschrobd worden om de zaak een beetje toonbaar te houden. Op jou komt het waarschijnlijk heel vreemd over. Misschien zelfs wel weerzinwekkend...

· Wat is je favoriete bijbelboek en waarom? Weleens iets gelezen in Leviticus?



De Joden delen het Oude Testament (dat zij *TeNaCH* noemen) zo in: *Tora* (wet) – *Nebiiem* (geschriften) – *Chetubim* (profeten).

Leviticus is het middelste boek van de *Tora* (zo worden de eerste vijf boeken van het Oude Testament genoemd). Men spreekt ook wel over *de boeken van Mozes*. Niet omdat hij al deze boeken zelf geschreven heeft (dan zou hij zijn eigen dood moeten hebben beschreven), maar

omdat hij delen ervan heeft opgeschreven en als leider van de bevrijdingsmissie en doorgever van de wet een van de belangrijkste personen was in die periode.

De volgorde van de bijbelboeken is niet willekeurig, daar hebben latere redacteuren goed over nagedacht. Het boek Leviticus is het middelste boek. Heel vaak staat in bijbelse geschriften het belangrijkste in het midden. Nu zouden de meeste mensen Leviticus niet meteen als de kern van de *Tora* noemen. Wat moet je met al die regels en bepalingen? Het duizelt je als je er doorheen bladert.

Maar precies in het midden van Leviticus staat het hoofdstuk over de Grote Verzoending. Daarmee willen de bijbelschrijvers laten zien dat dit het hart van de *Tora* is. De kern is dat het goed zit tussen God en de mensen, en tussen mensen onderling. En alles wat een echte, warme relatie met elkaar in de weg staat, moet opgeruimd worden.

· Spreekt het ritueel van de bok in Leviticus 16: 20-22 jou aan? Welke symbolische handelingen zou jij graag een plek geven in de kerkdienst?



Verzoenen Dit woord komt 77 keer voor in de *Tora* waarvan 49 keer (7x7) in Leviticus. Dat is geen toeval. De Bijbel is een zorgvuldig gecomponeerd boek en op deze manier maakten de schrijvers duidelijk hoe belangrijk het onderwerp verzoening is.

Grote Verzoendag Op de Grote Verzoendag werden alle zonden van de Israëlieten denkbeeldig op een bok gelegd, en die bok werd de woestijn in gestuurd. Dat symboliseerde dat het volk Israël mocht geloven dat God alle zonden wilde vergeven. En dat voor Hem je zonden echt weg zijn en nooit meer terug te vinden.

- Leuke uitleg van het woord verzoening: **elkaar na een ruzie weer ‘een zoen kunnen geven’.**

Hoe bereik je dat als je ‘ruzie’ hebt met God? En met je vriend(in) of je ouders?

- **Waarom vormt verzoening het hart van de Tora? Lees 1 Johannes 2: 2. Hoe leg jij deze tekst uit? Wat betekent deze tekst voor jou?**



STUDIE

Lees in Leviticus 23 en 25 meer over de andere feesten: het Joodse Paasfeest, het Wekenfeest (werd later het Pinksterfeest), het Loofhuttenfeest en het Jubeljaar. Wat is de kern van wat er op deze feesten gevierd werd?

In Leviticus 1-5 wordt verteld hoe je moet offeren. Waarom doen we dat dan niet meer? Het is toch een opdracht in de Bijbel?



Waarom wil God offers? Waar gaat het om in de offers? Wat stellen al die geslachte en verbrande dieren voor? Je eerste associatie is misschien ‘straf’. Mensen zijn slecht en de dieren worden in hun plaats gestraft en daarom mogen de mensen blijven leven. Dat is een vrij algemene gedachte.

Dan zou het hart van de eredienst van Israël dus het straffen van God zijn. Dan zou het vuur op het altaar het vuur van zijn woede zijn. Dan zou er onophoudelijk een sfeer van toorn in het heiligdom hangen.

Maar dat geeft geen juiste kijk op de offerdienst. Dat de offeraar zijn hand legt op de kop van het dier betekent geen schuldoverdracht. Twee redenen:

13

- 1 Er worden in Leviticus vijf verschillende soorten offers genoemd en maar twee daarvan hebben specifiek met zonde en schuld te maken (het reinigingsoffer en het hersteloffer). De drie andere niet, terwijl daarbij wel de hand op de kop van het dier wordt gelegd.
- 2 Op de Grote Verzoendag betekent het leggen van de hand op de kop van de bok nadrukkelijk wel het overbrengen van de schuld op het dier. Maar die zondebok wordt niet geofferd, maar de woestijn in gestuurd.

Je kunt je zonden niet aan God aanbieden als een gave, een offer. Je zonden moeten juist weg.

Het hart van de eredienst in de tempel is toewijding aan God. Dat gebaar van de hand van de offeraar op de kop van het offerdier wil eigenlijk zeggen: ik geef mijzelf aan U; zoals dit dier helemaal voor U is, zo wil ik dat mijn leven helemaal voor U is. Als een Israëliet een offer in de tempel bracht, liet hij daarmee zien: Heer, ik wil echt leven. Het leven is te mooi en te kostbaar om oppervlakkig en gedachteloos mijn weg te gaan. Ik wil in alle mooie dingen uw goedheid zien. Ik wil de taken in mijn leven zo goed mogelijk vervullen en de mensen die op mijn pad komen zoveel mogelijk goed doen.

En dan wordt dat dier geofferd op het altaar, als een lieflijke geur voor de Heer. God geniet daarvan, van mensen die zeggen: 'Neem mijn leven, laat het Heer, toegewijd zijn aan uw eer.' Het vuur op het altaar is de passie van hun toewijding!

· Stel dat jij daar zou staan met je hand op de kop van een offerdier. Wat zou jij God willen zeggen? Schrijf dit voor jezelf eens op.



In Leviticus 25 lees je over het sabbatsjaar. In dat jaar moest de akker rust krijgen. Zo raakte de grond niet uitgeput. Tegelijk betekende het extra rust voor de akkerbouwer. Rust is belangrijk in een mensenleven. God maakt duidelijk dat steeds harder werken niet per se steeds meer oplevert...